

Singolla ampuva Heka-jänis oli liikaa Tiehallinnolle

Kylttisota roihuaa Ykköstiellä

Kasvihuoneilmiön perustaja Elisa Palonen on päättänyt puolustaa yksityisyritysten oikeuksia. Tiehallinto ei anna Palosen Diverssikaupan opaskyltillä lupaa uuden Helsinki-Turku –moottoritien varteen. Taisteluaan Palonen sanoo käyvänsä kaikkien tienvarsiyritysten puolesta. Kiista on poikunut jo liki 20 000 nimeä käsittävän adressin. Uusia allekirjoituksia tulee päivittäin.

Syyttä ei Palonen kylttisotaa käy. Liikenne ohittaa Kasvihuoneilmiön nyt kilometrin päästä. Vanhaa ja uutta tavaraa myyvä, nähtävyydeksiin kohonnut kauppa on ja pysyy vanhan Ykköstien varrella. Vaikka moottoritie on kivenheiton päässä, liikettä ilman kyl-

tä on työlästä ja vaikeaa löytää. Kylttitaistelun myötä on Palonen menettänyt uskonsa suomalaiseseen virkamiesko-neistoon. Palonen sanoo toimineensa aluksi nöyränä yrittäjänä, mutta kun tavanomainen menettely ei riittänyt, oli löydettävä uusi tapa toimia ja vaikuttaa. Heka-jänis syntyi

tilanteen pakottamana puolustamaan Kasvihuoneilmiötä. – Luonnostaan rauhanomainen Heka-jäniskin on epätoivoissaan joutunut tarttumaan sinkoon, jolla se opettelee ampumaan firman nettisivuilla, Palonen sanoo. Se oli liikaa Tiehallinnolle. – Minua uhattiin rikossyyt- teellä sinkojutun takia. Se kuu-

lemma on selvä osoitus, että jänis aikoo ryhtyä tositoimiin. En voinut muuta kuin todeta, että nyt on turvapäällikkö lukenut liikaa Aku Ankkaa, Palonen nauraa.

"Yrittäjää kyykytetään"

Kaikki on saanut alkunsa sinisestä opaskyltistä – tai pikemminkin sen puutteesta. Tiehallinto kielsi tienvarsiopasteiden laittamisen heti alkuvaiheessa. – Luotin asiassa normaaliin käytäntöön. Yli vuosi sitten kyselin Tiehallinnolta kaavakeita, jotka täytettiin huolellisesti, viimeisen päälle. Se oli kuitenkin yrittäjän kyykyttämistä ja harhaanjohtamista;

pyydettiin täyttämään kaavake, vaikka kylttiä ei ollut koskaan aikomustakaan antaa.

Viime vuoden keväänä Palonen soitteli anomuksensa perään.

Kuulemma ainoastaan kaksi muuta hakemusta oli ennen jonoa. Taas odottelua muutama kuukausi, jonka jälkeen Palonen sai kuulla, että hakemukset käsitellään viasta tien avajaisten jälkeen loppusyk-

stystä. – Silloin riitti! Sanoin, ettei ole mahdollista, että täällä olisi kymmenen ihmistä töissä vain pyöritelmässä peukaloitetaan odottelemassa päätöstä. Anomukseen on saatava päätös, koska sehän oli ollut sisällä jo vuoden 2008 talvesta alkaen.

Palonen saikin Tiehallinnolta jälleen postia. Kielteinen kylttipäätös tuli ennen tien avajaisia.

Kirjavaa käytäntöä

Siinä vaiheessa Elisa Palonen laitto isomman vaihteen silmään: Kasvihuoneilmiö alkoi kerätä adressiin nimiä opaskyltin puolesta. Allekirjoituksia kertyi hetkessä valtavat määrät.

Palonen on tehnyt asiasta valituksen Helsingin hallintoon oikeuteen. Saatuun päätökseen hän laati vastineen, johon

Liittymä numero 20 ohjaa autoilijat moottoritieltä Kasvihuoneilmiöön.

Harvemmin taukoa voi pitää ihkaikeassa kasvihuoneessa.

Heka on saanut Tiehallinnon kiehumaan.

hän ei ole saanut vielä vastausta.

– Toivon, että Hallinto-oikeus purkaisi Tiehallinnon lainvastaisen päätöksen. Laatiimme vastaselityksen mukaan Kasvihuoneilmiö täyttää opasteen vaatimukset ja edel-

lytykset monellakin tavalla. Lisäksi vaadimme muun muassa yhdenmukaisuutta kylttikäytäntöön.

Palonen vertaa Kasvihuoneilmiön tapausta Muurlan lasiin. Lasia ja lasitavaroita myyvä tiensavilike sai kyltit. Niitä

on uuden moottoritien varrella kolmin kappalein.

– Meille sanottiin, että Muurlasta saa ruokaa, meiltä vain kahvilatuotteita. Päätin palauttaa vuodeksi keskeytyneen, mutta sitä ennen yli kymmenen vuotta jatkuneen ravintolapalvelun, ja palkkasin kaksi kokkia. Täällä on jo pitkään ollut ruokaravintola. Silti ei kylttiä herunut.

Myös ABC- ja muut ketjuhuoltamat kertovat moottoritien varrella moneen otteeseen suunnitelmistaan; suurissa kylteissä mainostetaan vasta pitkän ajan päästäkin nousevia asemia.

– Se on pöyristyttävää. Meiltä evätään pieni kyltti, koska sen sanotaan olevan autoilijoille turvallisuusriski. ABC saa tehdä näyttävää etukäteismainontaa, vaikka rakennustöitäkään ei olisi vielä aloitettu. Meillä on ollut liike toiminnassa 12 vuotta, enkä saa yhtä pientä kylttiä.

Kasvihuoneilmiön perustaja ja omistaja Elisa Palonen ei anna periksi.

Heka nousi julkisuuteen

Ihmisenkokoinen Heka-jänis luotiin viime syksynä. Heka pääsi kunnallisvalioiden

kaaksi numerolla yksi, joka sattui olemaan vapaana.

Sitteemmin Heka on noussut julkikikiseksi – eikä vähiten sinkojuttunaan. Kasvihuoneil-

miön nettisivuille ilmaantui kuluvan vuoden tammikuussa uutinen, jossa kerrottiin Hekan taistelusta kotipesänsä puolesta:

”...Epäonnistuttuaan tuoloin (itsenäisyyspäivänä) varoitusslaukukseksi tarkoitetussa sinkoammunnassaan, hän päätti aloittaa varsinaisen barjoittelun uutena vuotena 2009, ja nyt Heka osuu jo maaliin!”

”Hekasta tuli samalla myös Tikkakosken mannekiini hänen saatuaan turvakseen Rokan Suomi-konepistoolin. Heka tahtoi kyllä pelastaa kotipesänsä pupumaisin keinoin, ja raubantunnustelut ovatkin käynnissä, mutta mikäli tuloksia ei synny, Heka siirtyy sanoista tekoihin.”

Uutisen tueksi sivuilla nähdään YouTube-video, jossa Heka kokeilee ampumistaitojaan.

Tiehallinto vaati rikosilmoituksella uhaten tämän uutisen ja siihen liittyvien videoiden poistamista 9. tammikuuta. Ne olivatkin poissa viikon verran, jonka jälkeen ne laitettiin takaisin. Sen koomin niihin ei ole puuttunut.

Palonen tietää, mistä tämä johtuu.

– Tiehallinto pelkää Kasvihuoneilmiön Hekaa! Virkamiehet eivät tiedä, mitä voisivat tehdä. Suomessa on sentään sananvapaus.

Heka jatkaa kotipesänsä puolustamista syksyllä uusin voimin.

Viikonloppuisin Kasvihuoneilmiössä kuullaan elävää musiikkia – kuvassa soittamassa Juhana Pekkarinenin.

Periksi ei anneta!

Elisa Palosella on liikkeensä tulevaisuus pelissä pienessä, sinisessä kyltissä. Kun moottoritie avattiin, Kasvihuoneilmiön kävijämäärä laski noin puolella. Heinäkuun jälkeen viime vuodesta ollaan jäljessä yhä kolmanneksen verran. Lukuja on kiritty kiinni paitsi kesäkuukausien ansiosta myös jatkuvalla puhelimen kautta tapahtuvalla opastamisella.

– Ihmiset soittavat koko ajan, että miten me oikein löydetään sinne teille! Annamme ajo-ohjeita niille, jotka ovat ajaneet liittymien ohii. Eikö se, että ihmiset kysyvät ajaessaan reitiohjeita, ole paljon opaskylttiä isompi turvallisuusriski?

Elisa Palonen ei aio antaa periksi. Lähes 20 000 nimeä adressissa velvoittavat jatkamaan.

– Tiehallinto sanoi, että olet ennakkotapaus, jos annamme sinulle kylttiluvan. Heti tulee 100 muuta kylttiä haluavaa. Niin juuri sen täytyykin mennä! Taistelen kaikkien tienvarsiyrittäjien puolesta.

Ykköstien matkailuvaltti

Kasvihuoneilmiö on ollut Ykköstien varrella 12 vuoden ajan. Aluksi vanhalla tavaramallilla aloitettiin liki 1000 neliömetrin myyntitilaan, on nykyisin miksaattu sopivasti uuttakin – toki entinen ilme ja olemus säilyttään.

– Uutta oli otettava myyntiin, koska tämän kokoiseen tilaan, kävijämäärään ja liikevaihtoon nähdään ei saatu enää tarpeeksi vanhaa tavaraa.

– Kuolinpesistä voi ostaa enää ne jäljelle jätetyt, joita kukaan muu ei halua. Koko kuolinpesä-käsite ei ole enää sama kuin 10–20 vuotta sitten.

Palonen on mennyt vanhan tavaran perässä Suomea ristiin rastiin. Tavaraa on ostettu myös ulkomailta.

– Tanskassa on paljon vanhaa, koska Ikea menee siellä hyvin kaupaksi. Tavaraa on hankittu myös Hollannista ja Englannista. Muutama kontti tuli Miamiastakin.

”Ratsastin lamalla”

Elisa Palonen toimi ennen Nummi-Pusulaaan muuttoaan useita vuosia vanhan vaatetavaran kauppiaina Turussa. Edellinen lama antoi siihen hyvät eväät: tyhjästä liiketilasta oli varaa valita. Vuokralle pääsi halvalla.

Aiemmin kertynyt vaatealan tuntemus auttoi Palosta alkun.

– Tunsin vaatepalasta ja kaulumallista, miltä vuodelta vaate oli.

Palonen sanoo valmisvaateollisuuden olleen silloin surkeassa jamassa. Nuorisomuoti laahasi perässä, ja siihen suoneen Palonen iski: hän toi muun muassa tonneittain vanhoja 1970-luvun mokkatakkeja ja osti 1960-luvun kenkävarastoja tyhjäksi. Ne menivät kuin kuumille kiville.

– Ratsastin lamalla, mutta tiesin, että se loppuu aikanaan. Tiloihin tuli paremmin maksa-

via vuokralaisia, ja itse piti alkaa kehittää muuta.

”Tämä täytyy ostaa!”

Nummi-Pusulaaan Ykköstien varteen Palonen tuli sattumalta. Tien vieressä tyhjiällä seisoava rekanpesuhalli oli pistänyt usein ohii ajaneen Palosen silmään. Kerran hän kurvasi pihaan, ja ajoi halliin ympäri.

– Tämä täytyy ostaa!
Palonen sanoo tekevänsä asioita voimakkaalla intuotilla, sisäisellä näkömyksellä. Siitä on hyvä osoituksena lento Hollannin yllä.

– Näin alhaalla kasvihuoneita. Siinä se oli! Kasvihuone! Kasvihuone!

Rekanpesuhalli sai kylkeensä ihka oikean kasvihuoneen. Siitä tuli hetkessä nähtävyyks ja Ykköstien matkailuvaltti. □

TEKSTI: MAIJA SALMI
KUVAT: TAPANI RUOHONEN

Eläinsuojelijat kimpussa

Kasvihuoneilmiön rehevä sisustus kaipasi myös eläimiä. Elisa Palonen tiesi, mitä hän halusi. Perhosia!

– Joensuussa oli siihen aikaan perhospuutarha, joka meni konkurssiin. Ostin sieltä meille muun muassa keittokoneet, ja tutustuin samalla perhosasiiantuntijaan. Löin hänelle rahat käteeen ja läheitin Malesiaan.

Perhosia Kasvihuoneilmiössä oli kahtena kesänä. Se oli aikamoinen urakka: perhoskotioloita tuli lentorahtina joka viikko. Perhoseksi ne kehkeytyivät kuoriutumisvittoriin.

– Perhoset elivät vain viikon verran, joten niitä piti koko ajan saada lisää. Ja niitä piti olla paljon! Ihmiset halusivat nähdä isoja perhosia, atlaskehrääjiä ja morfoja. Perhosiin upposi rahaa noin 20 000 markkaa kuukaudessa.

Perhosten ruokkimisessakin oli omat koukeronsa. Ne

rakastivat käynnittyä banaania, mutta ihmiset eivät pitäneet käyneestä hajusta.

Kasvihuoneilmiössä oli myös vuosikaukia muun muassa isoja papukaijoja ja iso lisko, iguaani.

– Ihmiset soittelivat ja tarjosivat eläimiä, mitä eivät voineet pitää. Viimeisin arapapukaija kuoli pari vuotta sitten.

”Kuollut” käärme terraariossa

Elisa Palonen sai vuosien mittaan useamman kerran niskaansa eläinsuojeluihmissä.

– Eräänä kesänä meillä oli aasi pihalla. Eläinsuojelijat mittasivat, millaisessa liikenteen melussa aasi elää. Kukaan ei koskaan mitannut, mitä meidän ihmisten korvat kestävät.

Joskus asiat saivat absurdeja piirteitä. Kerrankin pai-

kalle tulivat niin läänineläinlääkäri, kunnaneläinlääkäri kuin paikallinen eläinsuojeluvälvoja.

– Eläinsuojeluvälvoja valitti, ettei kaneillamme ollut ruuaksi pellettejä. Ja niitähän me emme eläimille syötä, kanit saivat salaattia kuten kuuluukin.

Joskus asiakkait olivat turhankin aktiivisia. Kaksi rouvaa oli katsellut pythoneita, joista toinen makasi paikallaan.

– Python loi nahkaansa, siksi se oli liikkumatta. Naiset tekivät eläinsuojeluilmoituksen, että me pidämme terraariossa kuollutta käärmettä.

Tällä hetkellä Kasvihuoneilmiössä on vuoden vanha valkoinen jättikani Jussi. Se on kuitenkin vielä ulkona – sisälle se tuodaan vasta iltojen viilentyessä.

– Muuten siitäkkin valitettiin.